

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. **Opravništvo**, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Peterburg 22. julija. Oficijalno. Po ostrem boji 17. julija je Orjev polk zasedel 19. julija Šipka-sotesko; Turki so bežali brez boja na zapadno stran, pustivši tri zastave in 8 kanonov na mestu. General Gurko je uže 17. julija zasedel Kazanlik in vas Šipko. — Rusi so pretepli 1500 Turkov pri Selvi in zasedli Lovac.

Carigrad 22. julija. Osman-paša je 20. julija odbil Ruse, ki so njegovo desno krilo napali pri Khedilleru in je premeknil svoj tabor za poldrugo uro naprej. — Mehemet Ali je odpotoval v Šumlo.

Bukurešt 21. julija. Dve ruski diviziji ste prišli na podporo vojski v Jeni-Sagro in ste zasedli po sijajnem boju turški tabor. Veliki knez je v Trnovo dobil pomočnik čet in je njegov položaj trden. Pet turških zastav, v Nikopolji dobljenih, bilo je sem prinesenih.

Bukurešt 21. julija. Rusi so z vzetjem Nikopolja v roke dobili 24 novih kanonov in dva monitorja, katerima so pa Turki bili prej mašine pokvarili.

Vojska.

Denes imamo pred soboj tudi ruski oficijalni telegram, ki potrjuje, kar je uže prej od drugod poročano bilo: da so Rusi pod generalom Gurkom res srečno Balkan prešli in Kazanlik za hrptom Turkom vzeli. Še več. Potrjuje se, da so Turki, ki so imeli balkansko sotesko Šibko zasedeno zbežali, ko so bili prijeti od generala Gurka, za hrptom od Orlovskega polka in tudi od spredaj

napadeni. Rusi so torej popolnem gospodarji silno težavnega prehoda Balkanskega.

Pomen tega ruskega prehoda Balkanskega pogorja najbolje osvetljuje Turkom najbolj prijazna nemška „Neue freie Presse“ od nedelje, katera še ne verjame, da bi se bil res zgodil. Ona piše 21. julija, da Rusi o tem molče, da si je „Agence Havas“ vzetje Kazanluka uže 19. naznanjala. Iz tega ona sklepa, da vse nij res, in pravi: „Obsedenje Kazanluka bi pomenilo za Ruse zajetje in obhod turških pozicij na Šibki in Tvarni-soteski in bi bilo tako velik in daleč segajoč uspeh, da bi ga Rusi gotovo bilo razpovedali.“ — In glej, ta uspeh so Rusi drug dan 22. julija res potrdili. Kaj poreče zdaj „N. freie Presse.“

Poročilo, da so Turki v Šibki pustili osem kanonov in 3 zastave, kaže, da so se prav slabo bili, pa tudi, da so bratje Rusi hrabro sekali. Bog jim daj nadaljno tako srečo in junaštvo, to je molitev vseh nas Slovencev.

Ob enem Rusi poročajo, da so imeli boj pri Selvih in Lovac zasedli. Oba kraja ležita uže daleč od Trnovega proti zapadu, Lovac nizko pod Plevno, kjer se Turki bahajo, ča so Ruse zadržali. Taki turški telegrami so pa menda samo v Carigradu raztrošene tolažbe za turško druhal, ki razgraja, ker vidi, da Turčija propada in koraka od poraza do poraza.

Angleži in Carigrad.

Iz Berlina se poroča 21. julija, da oficijozna Bismarkova „Post“ ima pod naslovom „Angleška in Carigrad“ članek, v katerem se pravi: „Obleganje Carigrada od strani Rusov, potem ko bodo Adrijanopelj vzeli, bilo bi politično in vojaško močno premisleka vredno.

Najbrž bi porta prej miru prosila. Ravno to pa hoče Angleška zabraniti z zasedenjem Carigrada. Ali to zasedenje bi le Rusiji koristilo, ker kakor brž bi Angleži v Carigradu bili, nema več veljave carjeva obljuba, v Livadiji storjena (angleškemu poslaniku, da Rusija neče nič zemlje osvojiti) in Rusija bode ceno miru podvojila. Ne Anglija, temuč k večjemu Avstrija je še zmožna, izgnanje Turkov iz Evrope zabraniti; vendar se bode Andrassy pač ob pravem času domislil, da je najboljši pomoček, osnovanje malih slovanskih državic zabraniti, ta, da se od strani Avstrije prevzame varstvo ali zaščit severne polovice balkanskega otoka. Rusija bode potrdila, ali odškodovanja v Aziji iskala.“

Ruske novine so močno razburjene na Angleže. „St. peterb. Vedomosti“ pišejo, da se Angleži boje, da bi Turčija sama naravnost z Rusijo ne naredila miru. „Kakor se more tudi čudno zdeti, vendar je res, da so v Angliji sklenili, da ta vojska ne sme končati se brez dobička za veliko Britanijo. Ruska kri je tekla in teče, Rusija je uže stotine milijonov žrtvovala, — pa tu naenkrat Anglija pride in že predpisavati mirovni uveto, le za to skrbeča, da bi Rusija svojih zmag ne rabila zlo, in da bi večji dobiček imela Anglija. Taka prikazen mora razjeziti. Misel nas mora razsrditi, da tista oblast, ki je največ kriva vojske, hoče ne le ukazovati mirovne uvete, nego hoče tudi sadove zmag prisvojiti si, ki so bili kupljeni z rusko krvjo.“

In ker smo tu spredaj naveli dva glasa o angleške politiki, iz katerih je razvidno, da Rusi tudi diplomatsko zmagujejo, naj

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Drugi del.

Enaindvajseto poglavje.

(Dalje.)

„A ti razumeš sedaj uzrok moje hladnosti,“ rekla je Jerica, pogledavši ga skozi obile srage, ki so se kot tople poletne kapljice dežne odsevale v mavričnem smehljanju srečnega njenega obličja. „Sedaj veš, zakaj moje srce nij upalo govoriti.“

„In to je bilo vse?“ vskliknil je Viljem; „in ti si še prosta in jaz te smem še ljubiti?“

„Dragi Viljem! prosta vseh vezi, razen onih, s katerimi si me ti oklenil in ki so me vezala s teboj od otročjih let.“

In prsa na prsah sta si pošeptala na uho svojo medsobojno ljubezen, ki je bila v otroč-

jih letih vsajena, gojena v mladosti, vtrjena po ločenju in oddaljenosti in zboljšana po trpljenju, da je osrečevala in posvečevala vsako leto njenega poznejšega življenja.

„A Jerica!“ vskliknil je Viljem, ko sta po oživljeni zaupnosti sedela drug tik drugega ter neprisiljeno govorila o minolosti, „kako si vendar mogla le za trenotek misliti, da bi znala Izabela Klintonova tebe izriniti iz mojega srca? Jaz se nijsem zakrivil tolike krivice proti tebi; kajti celo misle, da me je neki drugi izpodrinil, držal sem tega za junaka tako bliščečih lastnosti, da bi ga komaj kdo prekosil.“

„In kdo bi prekosil Izabelo?“ vprašala je Jerica. „Kaj se bodeš čudil, da sem se tresla za tvojo zvestobo, kadar sem mislila na njeno lepoto, njeno novošegno vedenje, njeno rodovino in njeno bogastvo ter se spominjala, kako prikupljivo se je vse to ponujalo tvojim očem?“

„A Jerica! kaj je vse to onemu, ki jo tako pozna, kot jo pozna midva? Ali ne

uničijo ošabne oči in posmehljive ustne močne lepote? Ali novošegno vedenje opraviči zarobljenost ali imenitna krv zakrije naravne napake? In kar se tiče denarja, koliko sem ga kedaj potreboval, če nijsem ravno nameraval osrečiti tebe in njih?“ in ozrl se je na gomili svoje matere in starega očeta.

„O, Viljem! ti si tako nesebičen!“

„V tem primerljeji nikakor ne. Ko bi bila Izabela krasna kot Venera in modra kot Minerva, izpozabil bi ne bil, kako malo se je nadejati od devojke, ki hiti le za veseljem, otrpnena pa je za naravne čuti in nagone ter nikakor ne mara za najsvetejše dolžnosti. Videl sem jo, kako je zapuščala posteljo svojega bolnega očeta, da se je udajala nečimernemu veselju ter srkala priljizljive besede malovredne druhal; videl sem jo, kako je zoper njeno voljo poklicana k postelji, prestrašila se truda in ponočnega čuvanja, katerih je zahtevala njegova slabost. Kako bi bil vse to videl in vendar mislil, da bi taka žena osrečevala in olepše-

Dopisi.

omenimo še članka dunajske „N. Fr. Pr.“ od nedelje 22. jul., katera britko toži svoje turške prijatelje Angleže. Njo boli njeno nemško srce, da je angleški minister lord Derby ravno zdaj, v tem kritičnem času zopet izrekel, da Turčija nema od Angleške nobene pomoči za sebe pričakovati, da bode Anglija le svoje interese varovala. „Tesnosrčni egoizem, trgovsko špekuliranje,“ se zdi zdaj tudi nemškej dunajskej Mohamedanki vsa angleška državniška znanost. In bridko zajavka glavni organ naših nemškutarjev, da se bodo „grehi evropske diplomacije na (nemškutarskih) sinovih maščevali.“ — Da bi se!

Menimo, da po citiranji teh člankov nam za naše misleče slovenske bralce nij treba ničesa pristaviti. Stvari se dozdej za Rusijo, bratovsko nam slovansko državo, dobro razvijajo. Kadar Rusi zmagajo na vsej liniji, — in to bodo, če Bog da — potem bodo slavjanski govorili tudi z Angleži.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. julija.

V notranjej politiki avstrijskej je vedno še suša. Vse zanimanje se združuje v velike dogodke zunaj naše države. Le to vprašanje, kako bode naša monarhija vladala se nasproti orientalnemu vprašanju, zanimiva vse kroge. V tem pa nas oficijozni tolažijo, da je čas še čakati. In s tem smemo mi Slovani zadovoljni biti. Da nas le Magjari in nemški judje v kako nesrečno prenačljenje ne zapeljejo, pa bo dobro.

Vnanje države.

V turškem *Carigradu* so velikanske zmešnjave. Uže se govori in piše, da namera vajo sultana Hamida odstaviti in nečaka mu Izzedina na prestol posaditi. To pa pojde teško brez umoritev. — Ravno tako se govori, da je bivši minister Redif-paša bil zastrupljen od odstavljenega poveljnika Abdul-Kerima. — Dunajska uradna „Wiener-Abendpost“ hudo obsojuje izpremembe v Carigradu in meni, da so Rusom tako koristne ali še bolj, kakor dozdanje ruske zmage.

Na *Francosem* vse stranke denar zbirajo za volilno agitacijo. Republikanec M. Dubochet je sam poslal odboru 20.000 gold. Tudi možje družih strank so tako požrtvovalni.

Iz *Amerike* se poroča preko Newyorka prav originalno dejanje. Cela železnica Baltimorebho ne vozi te dni več ker so vsi delavci, mašinisti in uradniki delo ustavili dokler se jim plača ne vzviša, ali kakor se pravi „strike“ (st r a j k) naredili. — Vojaki so uže posla imeli, več upornikov je ubitih.

Iz Vipave 19. julija [Izv. dop.] (Deželna vino- in sadjerejska šola na Slapu.) Kmalu bode štiri leta, kar ta velevažen zavod za našo deželo obstoji, in nij ga bilo še peresa, da bi ga saj površno narisal. Nijsem še bral ni v jednom naših listov kaj o tej šoli, niti o tako važnih preskušnjah za kmetijstvo, se nij ni jednemu poljubilo v naše slovenske liste kaj objaviti. Pač pa je turški bašibozuk, ali kakor ga tudi „der dumme Kerl von Laibach“ zovemo, o zadnjem preskušnji nekaj prav neumnega zatrobil. Mi se temu listu nijmo nič čudili, ker sploh je znano, da rad od blata živi, več nas je žalil dopis v 26. listu „Novic“ t. l. iz Vipavske doline 23. junija, kateri se neprilčno o vodstvo omenjene šole zadeva, in s tem nepremišljeno stvari sami škoduje. — S tolikim trudom ustanovljen zavod, na katerega nemškutarji zaradi izključljivo slovenskega uredovanja, uže neprijetno gledajo, in sedaj, ko bodo še v deželnem zboru večino imeli — greste še vi g. dopisnik jim orožje pokladati — „da vodstvo denar iz dežele trosi itd.“ To nij lepo. Res da! po tolikem skrbnem gospodarstvu, po toliki požrtvovalnosti nedeljskih brezplačnih ur, pri uže četiriletnem nedeljskem kursu, kateri je šolo v celej dolini v tako dobro ime pripravil, se sedaj vi, dopisniče, ki ste brez izpita „kmetijske akademije“ (kar je bilo proti razpisu službe) lotite javno, varčnega gospodarja sebi kakor zavodu, moža, strokovnjaka na polji kmetijstva — napadati, to nij lepo!

Sedaj menda čuti, bridko čuti šola slapška, da nema več Kristana! moža, katerega marsikdo bridko pogreša.

Bivši slušatelj nedeljskega kursa.

Iz gorenje savinjske doline 20. julija. [Izv. dop.] Velečastitim obiskovalcem gornjesavinjske doline in solčarskih planin smem ustrezati, ako načrtam nekoliko vrstic o nekej znamenitosti v naši dolini, katera je zares občudovanja vredna — in to je izvir vode Libije. — Kakih pet minut od mozirskega trga, na cesti celjskej nahaja se vas Libija mimo katere voda pod istim imenom teče ter se ob koncu vasi v Savinjo izteka. — Tu sem se ve da ne pelje nikaka železnica, da-si je uže za njo mnogo potegovalo, katera je potrebna kakor vsakdanji kruh, a vendar so vožnje ceste lepe;

kajti za nje se vrlo dobro skrbi. — Voda Libija živo spominja na ove planinske potoke, kateri se svojim divjim tekom v Švici privablajo množino občudovalcev; ker njen brzotek povzroča neko posebno dirljivost — ter podi valove svoje s strahevito močjo v naročje mogočne in deroče Savinje. — Opazovalcu to se ve da nij kaj posebnega, a vendar se znamenitost te vode razvija še le v ozkej dolini, iz katere svoje bistre valčke nagloma proti vshodu žene ter mej potom mnogo koles žag in mlinov viharno obrača. — Dolina, katera to redko naravno lepoto nam domačinom in drugim potovalcem naših krajev v občudovanje ponuja, je zelo ozka, skoz katero pot k sv. Križu pelje — ter tako ljubeznjiva, da bi se človek ves dan vročine rad po njej sprehajal; kajti planinski njen obraz je istinito čaroben in čudapoln.

Ako častiti bralec ta zanimiv kraj pohoditi želiš, ti svetujem le sedanje vroče poletne dneve — in ako iz Mozirja po dobrem kosilu točno o poludne odrineš, prideš do izvira v dveh urah, ne da bi toževal o utrujenosti in pekljivosti solnca. — Vso pot kriva nepopisljivo prijeten hlad, kateri oživlja in bistri um in srce v gornji savinjski naravni lepoti. — Se ve da je potreba soboj si nekoliko gasila za žejna trupla in nekaj jedilnega provijanta vzeti, ker se v tej „dolini tih“ ne nahaja družega, kakor poleg naravne tihote bistra studenčnica v katerej hitra potstrvica svoje igre plesaje vrši. Tla te blažene dolinice so pa pokrita z precej debelim skalovjem, katera je z ozko okolico vred pokrito z zelenjem životemnega mahovja na katerem srebrne kapljice izvirajoče Libije lepoto in krasijo naravni stolec veleslávne stvarjenja. — Človek mora v resnici strmeti temveč, ko zapazi v levem kotu ožnja prostorno jamo — podobno liju — katera vso Libijo v sebi vzdržuje. — Kamen, katerega sva s prijateljem komaj do izvira prinesla ter v to začetno grlo Libije izvalila, je mogel imeti neizmerni pad, ker je burklenje vodenih mehurčkov blizu četrte ure trajalo. — Kakor okolo okroglje mize se lahko ob izvir posede — in zajema voda čista kot kristal, imajoča komaj 3—4 stopinje gorkote. — Čitatelj dragi, ako imaš priložnost kedaj našo dolino prekoračiti, svetujem ti živo, da te znamenitosti ne prezreš, katere gotovo lepše slovenska zemlja imeti ne more — in pre-

vala domače ognjišče? Ali bi bil mogel prezreti nasprotje mej njeno brezsrčno nemarnostjo, njeno brezkončno lehkomiselnostjo, njeno slabo zakrito spogledljivostjo in njeno nespoštljivostjo, na drugej strani pa sladko in ljubeznjivo udanostjo, sveto potrpežljivostjo in srčno gorečo pobožnostjo svoje Jerice? Postati bi bil moral nezvest tebi in sebi, ko bi take lastnosti, kot jih je gospica Klintonova neprestano kazala, bile zmanjšale mojo ljubezen do tebe. In sedaj vidim, da je majhena soigralka, katere podoba sem tako ljubeznjivo in varno nosil v svojem srci, dorasla v ljubeznjivo in prisrčno žensko, katere sladka mičnost je tako zelo olepšana, da jo komaj zopet izpoznam; in vendar še smem njeno srce svoje imenovati! — O, Jerica! to je preobila sreča! Želel bi, da bi mogel nekoliko te sreče podeliti onim, ki so naju oba tako močno ljubili.“

„In kdo bi rekel, da nijso delili njune sreče? — Da bi ne bil priča duh strijca Trueman, kako so se izpolnila premnoga njegova

nadepolna prerokovanja? Da bi ne bil priča stari oče, kako so se umaknili vsi njegovi dvomi in bojzani veseli resnici? Da bi ne bila priča duša plemenite matere, katere sanje v življenji so naznanovale tako združenje. Ta plemenita mati je učila otroka in dečka, svarila ga v poznejših letih, njeni breztelesni duh je vodil mladeniča, ter ga pripravljala za boj z zapeljivimi skušnjavami, podpirala ga je pri skušnjah in radosten ga zopet izročil sladki prijateljici njegovih otročjih let. — Kdo bi rekel, da ravno sedaj ne plava z razpetimi perutami nad njima ter ne vživa veselja, katero se je naznanjalo v onih sanjah. Te sanje so jej pred smrtjo slikale združenje sina in hčere. Prvega je njena srčna skrb varovala vsake nevarnosti ter ga odtegnila najmočnejšim zapeljivim izkušnjavam, nazadnje ga je z nova izročila rokam druge, ki je po dolgem potrpežljivem življenji, v katerem je delala le dobro, našla tako obilo dostojno plačilo.

Dvaindvajseto poglavje.

Skoz noč k svetlobi — na vsakem prizorišči,
Od dni otroških, od starosti častite,
Kaj potovanje razsvitljevalo bode

Po stopnicah človeških?

Tu žarek čisti, in žarek je nebeški,
Ki sveti svetlo pri najtemnejšem dnevu,
Ko luči zemlje očesu ne gorijo;

In sam prižge ga večni.

Solnce je delalo dolgo senco in približevala se je ura solnčnega zahajanja, ko sta vstala Jerica in Viljem, ter odšla. Zapustila sta pokopališče skozi druga vrata in ravno nasproti onim, skozi katera je bila Jerica prišla. Tu je našel Viljem voz, s katerim se je bil pripeljal. Konj pa se je bil snel iz uzde, s katero je bil privezan; na strani ceste je pojedel toliko trave, kolikor se mu je ljubilo ali kolikor je je našel; sedaj pa je vohljajal okrog po sapi, pogledaval je po cesti gori in doli, ter je blezo mislil oddirjati, ker je dvomil, da bi se vrnil gospodar. Dal se je vendar vjeti brez težave in kot bi se veselil, da

pričan sem, da boš vnet in z gorko ljubeznijo občudoval to čarobno krasoto gornje savinjske doline.

Ognjeslav C. —

Z Dunaja 21. julija. [Izviren dop.] Slavjanska vzajemnost se je zadnja leta lepo pojavila v krogih dunajskih slovanskih vseučilišnikov. Ako je katero slavjansko akademskih društev osnovalo kakovo svečanost, videl si v lepej bratovski slogi Čeha zraven Hrvatov, Slovencev tik Srba, Rusa, Rusinca in Slovaka radovati se v mejusobnem pobratimstvu. Le Poljak se še odteguje slavjanskim društvom ter v svojem krogu kuje kovarstva in zabavlja proti Rusom. Zanimanje jednega Slovana za družega, hrepenjenje izpoznavati i bratiti se s slavjanskimi svojimi pobratimi je vesel znak, ka si je naraščaj slovanske inteligence svest velike svoje zadače: izbuditi mejsobojno ljubav, navduševati se za svoj rod.

Dunajska policija ima pak posebno pazno oko na takova pojavljenja bratske ljubavi mej tukajšnjimi dijaškimi krogi. Nedavno je češki akademski spolek povabil vsa slavjanska akad. društva na komers priredjen v slovo domov odhajajočim slavjanskim vseučiliščnikom. Več društev je koj prosilo, če bi smelo sodelovati. Bil je sestavljen program. Govori, deklamacije, petje in muzikalne točke obsegal je program. Slovenski pevski oktet je bil naprošen, da poje pri komersu slavjanske in slovenske zборе. Akoravno je bila policijska direkcija uže svoje privoljenje dala, vendar je, ko je zvedela, da se ima sniti več slavjanskih društev h komersu, dan pred komersom prepovedala in sicer iz razlogov strahu pred „panslavizmom“.

Dunajska policija tudi še vedno išče, kje bi kacega tacega Poljaka zasačila, ki bi bil komunard, socijalist, ali nihilist, ali Bog ve kaj. Do sedaj ima uže devet dijakov, več delavcev in tudi jednega uradnika vseučilišne knjižarne zaprtih. Preiskala je policija stanovanje zaprtih ter zasačila več pisem in brošuric v poljskem in ruskem jeziku, revolucionarnega obsega. Ta teden je bilo na povelje dunajske in lvovske policijske sodnije preiskovanje stanovanja predstojnika nekega katoliškega zavoda v notranjem mestu in na deželi. Našli so tudi več listov in knjižic, v kojih se pozivlje na preobrat in revolucijo.

Glava teh tajnodruštvenikov je baje nek

poljski emigrant v Švici z imenom Dragomanov. Preiskavanje se nadaljuje in po obravnavi vam bodem vsakako natančneje poročal o teh poljskih „prekucuhih“.

Na Dunaji imajo Turki tudi jeden organ v francoskem jeziku; imenovan je list „Messager de Vienne“. Njegov urednik je Poljak Wolowski. S kraja se je dozdevalo, da bode list objektivno o orijentalnej politiki pisal. Tri prve številke, katere sem vseskozi prečital, pisale so celo precej v slovanskem smislu. A hitro se je vetrič spreobrnil. Sedaj tako neusmiljeno grdo piše zoper vse Slavjane, ki so za Ruse, kakor more to le turška vlačuga na Dunaji, ali pa vaš bašibozuk v Ljubljani. Namislil si je ta list, da ga je več naročnikov prosilo, kje bi se oddajali darovi za Turke. Debelo ima natisnjeno poziv, da na vprašanje več naročnikov, kam bi naj pošiljali miloščino za Turke, rad sprejema list sam takove darove ter da bode imena darovalcev objavil. Sedaj ima uže 14 dnij oni poziv, a menda nij še kebra vlovil za Turke — ker dozda niti jednega imena nema pod rubriko turških prijateljev — darovalcev. Res, lep humbug! R. P.

Domače stvari.

— (Iz Ljubljane) se nam piše: Eden izmej tukajšnjih deželnih zoft se baha, da mu je njegovo potušenje neslo samo v treh dnevih celih 35 gld. Je li te novce od ljubljanskih Bašibozukov dobil v zlatu ali v srebru nam nij znano, vsakako pa je bil bolje plačan, nego njega dni Judež Iškarjot, ki je za svoje izdajstvo le 30 srebrnjakov dobil. Naj se Johanesbirtova Pepa s tem tolaži da Bašibozukom sicer ne bi bilo težavno, mu razen omenjenih 35 gld. tudi obljubljenih letnih 1100 gld. od 1. januarja 1878. l. naprej dovoliti, ker jih to nič ne košta, a da vendar turško drevje ne raste do nebes, kakor to jasno kažejo dogodbe na rusko-turškem bojišču.

— (Naše gospe in gospodičine) opozorujemo na v Zagrebu izhajajoče „Uzorke“, to je izbirke obrazcev za pletenje, mrežkanje in izšivanje, katere izdeluje in na svitlo daje August Posilovič v Zagrebu. Izdelani so po Jugoslovanskih motivih, in kakor smo se sami prepričali, so jako okusno kombinirani. Naroča se pri avtorju, Zagreb Novavas broj 15.

— (Učiteljsko društvo v Celji) bode še ta mesec namreč v četrtek 26. jul.

zborovalo (ne pa 6. septembra, kakor je „Slov. učitelj“ poročal.) Na dnevnem redu je mej drugim to le: Pogovor, kako se ima nauk o decimalah metodično obravnati in pa o volitvi zgodovinskih obrazov (Geschichtsbilder) za enodo trirazredne narodne šole. H koncu sledi popevanje.

— (Mestne ljudske šole) v Celji bodo v soboto 28. t. m. stoletnico obhajale. Za ta namen se uže velike priprave v mestu delajo. Č. bralci „Sl. Naroda“ se gotovo še spominjajo, da je g. Neckermann kot načelnik mestnega šolskega sveta, otrokom obljubil, da se bode šolske leto v spomin stoletnega obstanda tukajšnjih ljudskih šol, z veselico končalo.

— (V zadevi mariborskega učiteljišča), ki je kakor zuano, nemško, (slovenščina je samo predmet in sicer v rokah — kateheta,) stavlil je v okrajnem šolskem svetu gornjeradgonskem pameten in pravičen, p. n. gospod vitez Hempel ta predlog na deželni šolski svet, da bi se na mariborskem učiteljišči bolj na slovenščino oziralo, da bi bilo to učiteljišče samo za spodnji Štajer, da bi se vsak kandidat, slovenski ali nemški (kar zdaj nij) slovenski učiti moral, in da bi se pri sprejemu v to učiteljišče ne oziralo posebno na Nemce, kakor do zdaj. Tudi naj bi se slovenskim kandidatom ne dajale štipendije nemških okrajev. — Želimo temu predlogu pravičnega Nemca (kar je g. Hempel) najboljšega vspeha!

— (Vabilo k naročbi „Učiteljskega koledarja“ za leto 1878.) V našem listu je bil sicer uže objavljen sklep podpisanega odbora, da se izda „učiteljski koledar“ tudi za bodoče leto. Izvrševanje tega sklepa pa ima mnogo zadržkov. Gradivo za tak koledar bi bilo sicer skoro uže urejeno, čeravno je le polovica onih učiteljev, prijateljev naših s popravljenim imenikom svojega okraja nam vstreglo, in čeravno smo na pr. zaradi imenika isterskih učiteljev v zadregi, od katerih nijsmo nobenih vesti dobiti mogli. Pa tudi po drugod učitelji zelo molče. — Veliko večje skrbi pa nam dela materijalno vprašanje. Da založimo koledar, treba nam je 120—140 gotovine, kateri znesek je treba v kratem tiskarju in vezniku plačati; a za kolek se mora od mah 24 gld. vplačati. Naše društvo pa je v materijalnem obziru uže nekaj mesecev na slabih nogah. Naročnina za

se po dolgem počitku sme zopet gibati, pripeljal ju je v pol ure pred vrata gospod Grahamove hiše.

Zagledavši hišo, opazila je Jerica, ki je predobro poznala navade in šege Grahamovih, da se v hiši godi nekaj nenavadnega. Svetilnice so prenašali na vse strani, prednja vrata so bila odprta na stežaje, skozi okna najlepše sobe je zapazila Jerica odsvit svitlega ognja, kar še nikdar nij videla in ko sta se še bolj približala, opazila je, da je bila veža polna kovčegov.

Vse te prikazni so naznanjale, kot je precej slutila, da je došla gospa Grahamova in morebiti še druga družba. Morebiti bi bila obžalovala neprilicni dohod ropotajoče gospe ravno ta trenotek, ko je želela po mirni priliki, da da bi Emiliji in svojemu očetu predstavila Viljema, ter jima naznanila svojo srečo; a če jej je bila prišla ta misel, izginila je tudi hipoma. Njeno veselje je bilo prepopolno, da

bi se bilo dalo motiti s tako nepomenljivo prevaro.

„Peljiva se tja gori k stranskim vratom, kjer naji bode videl Juri in spravi bode konja v stajo.“

„Ne!“ rekel je Viljem vstavši se pred glavnimi vrati; sedaj ne morem iti noter; hiša je blezo polna obiskovalcev; tudi se moram z nekom sniti v mestu ob osmih in obljubil sem da pridem točno.“ Pri teh besedah je pogledal na uro, ter je pristavil: „Skoro je uže toliko, in mislil nijsem, da je uže toliko; a jutri te zopet obiščem. Ali smem?“

Pritrdila mu je z ljubeznjivim pogledom. Toplo jej je stisnil roko pomagavši jej razvoza in s posmehljaji zaupanja in ljubezni sta se ločila.

Viljem se je peljal naglo v Boston; Jerica pa je odprla duri in je vstopila. Tu jo je objela Francika Brusova, ki je nepotrpa čakala, da se je odpeljal Viljem, da bi objela svojo ljubo gospico Jerico, ter jej s poljubi in

solzami častitala in se jej zahvalila, da je srečno rešila se z onega strašnega parobroda; kajti videli ste se prvokrat po onej nesreči.

„Francika, ali je došla gospa Grahamova?“ vprašala je Jerica, ko ste po prvej radosti šli skup v hišo.

„Da, prišla je gospa Grahamova, Katinka in Izabela in neka mala deklica in neki bolemen gospod, — zdi se mi, gospod Klinton; in še neki gospod, — pa ta je odšel.“

„Kdo je odšel?“

„O, neki dolg gospod častitljive postave, črnih oči in lepega lica in tako belih las, kot bi bil star, — a star še nij.“

„In ti praviš, da je odšel?“

„Da, prišel nij bil z drugimi. Bil je tu, ko sem prišla in odšel je pred jedno uro. Slišala sem, ko je rekel gospici Emiliji, da da se mora sniti z nekim prijateljem v Bostonu, da bode morebiti vrnil se še ta večer. Nadejam se, gospica Jerica! naj bi ga vi videli.“ (Dalje prih.)

„Učitelja“ se slabo in neredno plačuje, nekateri naročniki so po 3 leta na dolgu, a ne plačajo nič; po „zgodovini“, v katero smo 240 gld. vtaknili, sega se tudi jako malo. Poleg tega je društvo prevzelo tudi zalogo Kocenovega zemljepisa, ki bode tudi kolikor toliko stal. Iz teh vzrokov si ne upamo brez zagotovila o gotovem nakupovanju založiti „koledar“ za l. 1878. (Isto tako si brez gotovih naročnikov ne upajo v Zagrebu založiti „Hervatskega koledarja“, a v Celovci ne koroškega.) Zato vabimo vse slov. učitelje, da se v kratkem izvole oglasiti za omenjeni naš koledar, ki bode obširnejši od lanskega. Vezan bode različno, kakor bode kdo želel in cena se bode potem ravnala. (40, 50, 60 kr.) V Ljutomeru dne 10. julija 1877. Odbor „Učiteljskega društva za slov. Štajer.“

— (Iz Kopra) se nam piše: Kljub neugodnej pomladi bode tukaj letina dobra. Razen sadja je vsega dosti; žita, krompirja; tudi turšica, kjer je srečno in zgodaj kali poglala ter se na dan pokazala je lepa. Glavni isterski pridelek pa vino kaže tako lepo, da uže dolgo ne tako. Če ga Bog obvaruje napravimo prihodnje leto maturo izvrstno. — Letos dela III. na tukajšnjem izobrazevališči maturo 8 Slovencev in 11 Italijanov. Šolo končamo, kakor vsako leto sè zadnjem t. m. z velikim koncertom. Prih. šolsko leto bodo mej gg. prof. nekatere spremembe.

— (Veliki koncert gosp. Krežme,) o katerem smo v zadnjem listu nekoliko omenili, moramo sigurno najlepši in muzikalne vrednosti mnogovrsten imenovati, tem bolj, ker se je dajala poslušalcu blaga in krepostna glasba. Da je o izpeljavi programa številke 2. 4. 6. in 8. po mladem mojstru, Fr. Krežmi, le beseda „dovršnost“ na svojem mestu, in da vsak to priznati mora, nij dvomiti; da si pak vendar dovoljujemo posamezno v glasbenih skladbah, ki jih je imenovani mladi mojster prednašal, nekoliko poročati, je uzrok, ker nijso imeli vsi prijatelji glasbene umetnosti priliko, slišati velikanski uspeh na goslih. Uže v „kavatini“ Raffovej je osvedočil gosp. Krežma, umeteljno razumnost motiva na G struni, umel je melodijo mehko, inace krepostno igrati tako, da je brez ozira na temeljito mojstersko razumljene glasbe, tudi izpeljava vsacemu navzočemu globoko segla v srce. Manje težke pasaže, ki se nahajajo v drugem odstavku kavatine, so bile mehke in čisto zvonče; naglašanje predpisanih krepkosti not izpeljano mojstersko. Izredno nežno glasili so se končni odstavki v „diminuendo“, ki nikakor nijso bili podobni neprimerno dolgemu „zdihljaju“, kakor to navadno pri družih umetnikih na goslih slišati moremo in opozorujemo vsacega muzika na natančno vzdržanje „diminuenda“, ter priporočamo strogo paznost tega znamenja po mojstru Krežmi. — Za mojstrom prvo, moramo pač ljubeznjivo njegovo sestrico omeniti, katera je to kavatino spremljevala z vso nežnostjo in enakovrstno o „crescendo“, inace o „decrecendo“, o „pianissimo“ in „forte“, ter izpeljala jednako spremljevanje te nežne skladbe do konca. Žalibog nema čitalniška dvorana potrebne akustične stavbe, torej smo morali opaziti male presledke izpolnjujočih akordov. O „Polonaise brillante“ Wieniaskevej smo posebno občudovali umeteljne primljeje flažioletglasov, iz meju katerih se niti jeden pokazil nij, torej smo opazovali največo sigurnost na

ročici goslini. Ta čistost oktav in decim, isto tako dvojnoprmljenih pasaž je le svojba tega mojstra. Piece Rubinsteina, Schumana in Paganinija, katere je svirala gospica Ana Krežmová na glasoviru, so popolnem zadovoljile občinstvo, ki jej je živahno ploskalo. Sijajen del programa je bil Bruchof koncert v 3 skladih, ki je bil dovršen v vseh treh skladih. V drugem skladu pokazal je g. Krežma mojsterski razum in duhoviti izraz polagljenega motiva. Tretji stavek obseza težavne pasaže, katere je izpejajal, največo lahkoto, mirnostjo in čistoto, sosebno one v načinu sekvenc ponavljajoče se arpegirane septimne akorde. — Viextempsova „fantazija brillante“ iz motivov opere „Norma“ prednašal je mladi umetnik na G-struni z vso mogočo eleganco. Pokazal je umetnik, da mu je nepopisljiva izurjenost v tehniki in aplikaturi lastna, kakoršna se le nahaja pri mojstrijh, in da ume vrhu tega vsakemu glasu jednako krepost in mehko v fortissimo in pianissimo, tudi najtežjemu flažioleto izvabiti. Krežma je osvedočil tudi najfineji okus v lastnej kompoziciji „Mon rêve“, v katerej je jako nežni motiv čudovito kot sekvenco variral, ne da bi postal najmanje enoličen. Dalje je dokazal g. Krežma, da mu jedna in ista melodija, zelo varirana in spremljana v pasažah, bolj dopada, nego li prehajati iz jednega motiva v drugi, kar je največje glasbene vrednosti, — glede akordacije, katera skladatelju največo težavo prouzročuje. Skoro nepotrebno je, dodajati temu poročilu o mojstru Krežmi, da je bila vsaka številka burno, frenetično, vsestransko pohvaljena, da je mnogobrojno zbrano občinstvo brez sapno, očarano slušalo rajskim glasovom tega izrednega mojstra. Imeli smo tudi priliko ta večer slavljenege I. baritona narodne opere v Zagrebu, g. Jos. Nollija v 2 scenah iz Verdijeve opere „Uballo in masher“ slišati. Prepričali smo se, da je velikansko napredoval imenovani bariton, — v jednem letu — in razveselilo nas je jako to lepo iznenađenje. Gospod Nollij, ki je mehak in jako simpatičen svoj glas neizmerno izuril, sedaj umetno naglasuje, priučil si je čudovito naglostjo, glasove odprto in pokrtilno vstrajati in jih globljeje v glotku nastaviti. Glas njegov je sedaj širok in kreposten. „Crescendo“ izvrsten. Prvo arijo je mojstersko pel, druga je preveč italijanske enolične okroglosti, a pel jo je isto tako izvrstno. V Milano odhajajoči naš rojak vzame soboj simpatičen pozdrav in jednoglissno burno priznanje zbranega občinstva. Mi pak mu iz srca k napredku in vspehu gratulujemo. — Možki zbor čitalničin si nij izbral ugodne zборе: pel je Tovačovskyje v „Na gorah“ in h koncu malo distoniral. Glasovi prvega kvarteta so se isto tako malo slagali, nego oni v drugem kvartetu, zdi se nam da je pomanjkanje prvega in drugega tenora. Drugi zbor: „Zajčevi“, „Večer na Savi“ se je bolje obnesel, pelo se je dobro, kar je tudi občinstvo s ploskom dovolj pripoznalo. Kvarteti so se prav ljubko peli, sosebno je bil vsled dobre dispozicije, tenor g. Eržen, zaradi korektnega in dobrega naglašanja prav na svojem mestu. Želeli bi bili boljšo sigurnost pri končanji zboru. — Konečno smo le tolmač čest. zbranega občinstva, ako rečemo, da tako krasnega večera prijateljem glasbene umetelnosti nij še čitalnica podala, kakor ta večer poljno slave, hvale, zadovoljnosti in očaranih

src. Presrčni z Bogom in na svidanje tebi predragi naš Krežma in tvojej ljubej sestrici, kličejo hvaležni Slovenci! S.

Tujci.

22. julija:

Pri Slonu: Aljančič iz Šmartna. — Tischler iz Trebiža. — Fabiani iz Dunaja. — Znoj iz Trsta. — Mesner iz Št. Petra. — Rutar iz Gradca. — Püßl iz Dunaja. — Beltramo iz Trsta. — Koler iz Trebiža. — Tanzer, Eisner iz Dunaja.

Dunajska borza 23. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	62 gld.	50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	40
Zlata renta	74	65
1860 drž. posojilo	114	—
Akcije narodne banke	796	—
Kreditne akcije	153	70
London	124	20
Napol.	9	91
C. k. cekini	5	95
Srebro	109	—
Državne marke	61	05

vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij boleznij, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašel, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i čutničnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zapretilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudopolne Revalescière prišel sem je rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalescière popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner, slušatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutilci, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalescière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescière zasluži največje hvale, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovljenja moje prisrčne hvaležnosti in popomega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tišanji v prsijh.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na onci, ko pri zdravilih.

V pichastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalescière-Biscuiton v pušicah in Revalescière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerjskih trgovcih; tudi razpošilja dajaska hiša na vse kraje po poštnih kazalnicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Šahr, J. S y o b o d a, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (17)